

Orkland kommune
v/Kommunedirektør

Kontaktperson:
Monica Nordvik Larsen

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Dato og referanse:
15. juni 2022

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658
M post@revisjonmidt norge.no
T +47 907 30 300

TILBAKEMELDING ETTER AVSLUTTET REVISJON AV ORKLAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2021

Revisjonen av årsregnskapet for 2021 er avsluttet med avgitt revisjonsberetning, endelig, den 7. juni 2022. Vi ønsker med dette brevet å gi en tilbakemelding etter utført revisjon og samtidig kommentere foretakets rutiner på enkelte områder.

1. For seint avlagt årsregnskap

Kommunen avla årsregnskapet for 2021 etter fristen som følger av forskrift om årsregnskap og årsberetning. Vi var følgelig ikke i stand til å utføre revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk innen fristen for å avgi revisjonsberetning jfr kommuneloven § 24-8. Revisjonen pliktet derfor å avgi en negativ beretning den 19.04.2022 med tilhørende nummererte brev. Kommunen må sørge for å avlegge årsregnskap for inneværende år innen fristen.

2. Kommunens avstemminger og dokumentasjon

Kommunens avstemminger og dokumentasjon for årsregnskapet med noter skal være tilgjengelig for revisor når regnskapet avlegges/oversendes revisjonen. Kommunen gjorde avstemmingene og dokumentasjon tilgjengelig på teams noen dager etter at årsregnskapet ble oversendt. En del av avstemmingene måtte revisjonen etterspørre, f.eks avstemminger på lønnsområdet. Avstemmingene var gjort tilgjengelig for revisjonen på en måte som gjorde at vi ikke fikk lastet ned dokumentasjonen. Vi hadde dialog med kommunen og løsningen ble at revisjonen opprettet et område på revisjonens teams hvor dokumentene ble lastet ned. Det tar tid å etterspørre dokumentasjon og få den i et format som kan lastes ned. Det er kommunens ansvar å avstemme og dokumentere regnskapet og sørge for at all dokumentasjon er tilgjengelig for revisor når regnskapet avlegges. Det var noen avstemminger som manglet f.eks på en del større balansekonto under kortsiktige fordringer og kortsiktig gjeld. Disse avstemte revisjonen selv. Hvilke avstemminger revisjonen forventer av kommunen framkommer av regnskapsmappa som kommunen får oversendt. Bokføringsloven (BL) med forskrifter stiller også krav til dokumentasjon og avstemminger. Det skal foreligge dokumentasjon av alle balanseposter med mindre de er ubetydelige ihht BL § 11. For senere år må alle avstemminger og dokumentasjon være tilgjengelig når regnskapet avlegges/oversendes revisjonen, på et format som kan lastes ned.

Avstemming av innlagte budsjettopplysninger i regnskapet skal spesifiseres og avstemmes om alle gyldige vedtak er lagt inn riktig. Det er utarbeidet et eget skjema for dette i regnskapsmappen som kan brukes til formålet. Avstemming av budsjett var ikke gjennomført og lagt på avstemmingsmappe og revisjonen måtte innhente kommunens avstemming. Revisjonen mottok kommunens avstemming, men den var ikke utarbeidet på samme format som på skjemaet i regnskapsmappa. Revisjonen ber om at budsjettet avstemmes og at skjema i regnskapsmappa fylles ut alternativt at kommunen utarbeider egen oppstilling, men vi ber da om at alle punkt i avstemmingsarket fra regnskapsmappa tas inni evt. egenutviklet skjema. Vi anbefaler at avstemmings-skjema fra regnskapsmappa benyttes. Avstemmingen skal foreligge som en del av avstemmingen av årsregnskapet.

Kommuneregnskapet består av mange hovedboksposteringer og flere gjelder korrigerende av feil. En del bilag er vanskelig å forstå og det framgår ikke hvorfor det korrigeres og hvilket bilag som blir korrigert. Vi har for noen av bilagene måtte etterspørre dokumentasjon og innhente årsaken til korrigerende. Det er også regneark som ligger som dokumentasjon på flere hovedboksbilag, der det ikke klart framgår hva årsaken til posteringen er. Vi har etterspurt dokumentasjon for noen inntektsbilag og vi har fått oversendt det meste vi har spurt om. Vi har ikke fått oversendt dokumentasjon for et bilag der det inntektsført kr 3.082.283 på konto 18102. Revisjonen måtte derfor vurdere dette som en mulig feil. Bokførte opplysninger skal være dokumentert iflg BL § 10. Dokumentasjonen skal utstedes med et korrekt og fullstendig innhold og vise de bokførte opplysningenes berettigelse. Dersom dokumentasjon består av flere dokumenter, skal det være referanse fra primærdokumentasjon til øvrige dokumenter. Bokføringsforskriften omhandler nærmere regler og i § 5-12 framgår det at dersom disposisjonen er en korreksjon av en bokført opplysning, skal det påføres en gjensidig referanse mellom den nye og den opprinnelige dokumentasjon så langt det er praktisk mulig. Revisjonen ber om at kommunen sørger for at alle bilag er tilfredsstillende dokumentert iht kravene i bokføringsloven med forskrift.

Generelt har kommunen veldig mange balansekonti. Vi antar at behovet for dette skyldes kommunesammenslåingen og det har vi forståelse for. Det er noen konti som er avsluttet og noen av balansekontiene har fått redusert saldo i 2021. År 2022 er Orkland kommunes tredje driftsår og revisjonen forventer at de fleste av balansekontiene fra de gamle kommunene avsluttes/gjøres opp etter hvert.

3. Rutiner for lukking av perioder

Revisjonen har opplevd store utfordringer ved gjennomgang og avstemming av merverdiavgiftskompensasjonen for Orkland kommune for 2021. Vi har opplevd i de fleste tilfeller avvik mellom oversendt krav og kravet som framkommer ved vår spørring i regnskapsperioden. Utfordringer med gjenåpning av stengte perioder har vært årsaken til dette. Bokføringsforskriften §7-6 stiller krav om lukking av perioder. Regnskapsperioder skal lukkes innen fristene som nevnt i [bokføringsloven § 7](#) annet ledd. Lukkingen skal skje på en måte som gir betryggende sikring mot endring eller sletting av bokførte opplysninger.

Det skal foreligge en beskrivelse av regnskapssystemets funksjonalitet for lukking av regnskapsperioder, herunder hvordan lukkingen gir betryggende sikring mot endring eller sletting av bokførte opplysninger. Beskrivelsen skal oppbevares i fem år etter regnskapsårets slutt.

Revisjonen ba om å få skriftlig tilbakemelding på et par spørsmål ift lukking av perioder den 17.02.2022, men har pr dd ikke mottatt svar selv om vi har purret et par ganger. Praksisen med stenging av perioder har forbedret seg i 2022, men revisjonen ber om at spørsmålene blir besvart:

- Revisjonen ber om at kommunen sørger for å lukke regnskapsperioder iht bokføringsforskriften § 7-6.
- Revisjonen ber om å få oversendt en beskrivelse av regnskapssystemets funksjonalitet for lukking av regnskapsperioder, herunder hvordan lukkingen gir betryggende sikring mot endring eller sletting av bokførte opplysninger.

4. Revisors tilgang til regnskapssystemet

Revisors tilgang til kommunens regnskapssystem er ved revisjonen av 2021 er betraktelig forbedret sammenlignet med revisjon av 2020-regnskapet, som var sterkt preget av manglende og mangelfulle tilganger for revisor til kommunens regnskapssystem Visma. Alle tre på revisjonsteamet har hatt tilgang ved revisjon av 2021-regnskapet, men tilgangene oppleves fortsatt som svært treg ved spørringer i Visma-programmet. Revisjonen benytter også WEB-versjonen som er raskere, men alle spørringer og rapporter kan ikke tas ut fra WEB-versjonen f.eks reskontra er ikke tilgjengelig i WEB. Revisjonen har tilgang til kommunens regnskapssystem via VPN og det er flere handlinger vi må gjøre for å komme inn. Det oppleves som veldig tungvint å logge på systemet. Dagens pålogging er tungvint og vi har lite tilgjengelige ressurser ift at det tar veldig lang tid til å ta ut rapporter f.eks de rapportene vi tar ut ved gjennomgang av momskompensasjonen. Vi får heller ikke ut alle rapporter vi ønsker. Dette medfører at revisjonsarbeidet tar lengre tid enn ønskelig fra vår side både ift pålogging og vente på å få ut resultat på spørringer og rapporter. Revisjonen ber om at kommunen vurderer om det er mulig å gi revisjonen en raskere tilgang.

5. Dialog mellom kommunen og revisjonen

Vi opplever også ved dette årsoppgjøret å ha hatt en god dialog med ansatte i kommunen gjennom revisjonen, og at vi har fått svar på de fleste av våre spørsmål. I noen sammenhenger har det imidlertid tatt lang tid å få svar og vi mangler svar på noen få spørsmål. Revisjonen har ved noen anledninger hatt utfordringer med å få svar fra kommunen selv om vi har purret. Ved flere tilfeller skrives det i mail at dokumentasjon/svar vil bli oversendt senere (om noen minutter/ i morgen), men svar blir ikke gitt uoppfordret og revisjonen må purre for å få svar. Dette er uheldig både av hensyn til vår effektivitet, men også fordi det lettere kan bli avglemt noe som er vesentlig for vårt arbeid. Årsaken til dette antar vi har sammenheng med at vi ikke vet hvem vi skal spørre, og da blir naturlig nok alle spørsmål rettet til regnskapsjefen. Vi gjentar derfor vår anbefaling fra tilbakemeldingsbrevet 2020. Revisjonen anbefaler at det ved neste årsoppgjør settes opp en oversikt over hvem som har utført ulike oppgaver i tilknytning til regnskapsavleggelsen, og at denne oversendes revisor når regnskapet avlegges. Da kan vi henvende oss direkte til de som kan svare på våre spørsmål i stedet for at alle spørsmål sendes til regnskapsjefen.

6. Investeringer

Revisjonen vurderer på stikkprøvebasis om utgifter som er ført i investering oppfylder kravene for å føres der. Kriterier for å utgiftsføre en utgift i investering reguleres bl.a i kommunal regnskapsstandard nr. 4 om avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Som investering i anleggsmidler regnes anskaffelser av eiendeler som er vesentlig og til varig eie, samt påkostninger på allerede eksisterende varige driftsmidler. Med vesentlig menes en anskaffelse på minst kr 100 000. Med varig menes en utnyttbar levetid på minst tre år regnet fra anskaffelsestidspunktet. Revisjonen har stilt spørsmål ved flere investeringsprosjekter med små beløp og investeringsprosjekt som framkommer som samleprosjekt/sekkeprosjekt. Kommunen har svar følgende, utdrag:

*Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet på prosjektnivå med **unntak** av investeringer innen vann og avløp hvor det blir vedtatt en samlet ramme for hhv. vann og avløp.*

Rammene innenfor vann og avløp blir administrativt fordelt ned på prosjektnivå for å ha styring på kostnadene. Når budsjetttrammene blir fordelt ned på prosjekt settes det av en generell pott for å dekke behov for utskiftninger av ledningsnett og tekniske installasjoner som oppstår i løpet av året.

Det som blir ført i løpet av året på disse «samleprosjektene» vil derfor inneholde utgifter fra forskjellige anlegg/lokasjoner.

Utgangspunktet i denne modellen er at det kun er utgiftene som oppfylder vilkårene for regnskapsføring i investeringsregnskapet som skal føres der. Det som er driftsutgifter skal føres på drift.

Vi ser at med å samle flere prosjekter i regnskapet til et diverseprosjekt så blir det vanskeligere å etterkontrollere om det skal være ført i investering eller drift. Dette har vært praksis så langt i Orkland og har vært praktisert både i gamle Orkdal kommune og Meldal kommune langt tilbake i tid, uten at dette er tatt opp og problematisert av revisor.

For å få en bedre oversikt og å kunne bestemme om det er et investeringsprosjekt vil vi fra 2022 opprette egne prosjekter for hvert enkelt tiltak. I budsjettet vil vi fortsatt ha et «diverseprosjekt» for å ha en reserve til å dekke opp uforutsatte tiltak som dukker opp i løpet av året, men de forskjellige tiltakene vil da bli opprettet som egne prosjekter i regnskapet.

Vi ser også at vurderingene som gjøres rundt de ulike tiltakene kan dokumenteres bedre, og vil i samarbeid med aktuelle nøkkelpersoner på teknisk vurdere hvordan denne dokumentasjonen kan forbedres.

7. Kontantsalg

Det kan være utfordrende å foreta en avstemming av kontantsalg vedr salg Orkland kulturhus da dette foregår fra flere enheter. Revisjonen anbefaler at kommunen foretar en samlet avstemming av kommunens kontantomsetning spesifisert pr enhet. Denne avstemmingen bør gjøres løpende gjennom året, men også totalt for året som bør dokumenteres om en del av avstemming av årsregnskapet.

Det er også viktig at kommunen etablerer rutiner for telling av kasser, både faste kasser og kasser som varier. Bokføringsreglene stiller krav til dokumentasjon av kontantsalg og til dokumentasjon for telling av kassen. Saldo på kontantkassene pr 31.12 må dokumenteres med en kassetelling som er

signert av to personer. Revisjonen ber om at kommunen utarbeider dokumentasjon og spesifikasjon som omtalt og ihht bokføringsregelverket vedr kontantkasser og kontantsalg.

8. Andre forhold

Revisjonen har diverse andre forhold som vi ønsker å ta opp med kommunen:

- Det er avvik på 6 mill mellom avskrivningsgrupper. Revisjonen ber om at dette avvik undersøkes og korrigeres i 2022.
- Mer konsekvent bruk av lånenummer på alle avdrag, renteutgifter og påløpte renteutgifter vil bedre oversikten og lette avstemmingen vedr avdrag og renteutgifter.
- Revisjonen kan ikke se at kommunen har periodisert renteutgift vedr rentesikring og ber om at dette periodiseres ved årsavslutning for 2022 slik at anordningsprinsippet følges.
- Det er differanse mellom balansekonto for mva-kompensasjon og det godkjente mva-kravet i altinn. Kommunen bør avstemme balansekonti ved hver mva-termin og avvik må forklares og korrigeres.

9. Budsjettavvikoversiktene

I regnskapsskjemaene for budsjettavvik i drift og investeringsregnskap skal det framkomme budsjettopplysninger både fra kommunestyret og underordnet organ. Kommunen har presentert disse regnskapsskjemaene kun etter vedtak fra kommunestyret. Revisjonen ber om at regnskapsskjemaene presenteres som det framgår av forskrift og veileder for 2022.

10. Noter

Revisjonen fant noen feil i tallene i notene til årsregnskapet. Vi vurderte at dette ikke var vesentlige avvik. Kommunen bør sørge for å kvalitetssikre tallene også i noteopplysningene for senere år. Det er krav om at det skal henvises til noter fra regnskapsskjemaene. Det mangler henvisning til noter fra kommunekassens regnskapsskjema og dette bør utbedres til neste år.

11. Konsolidert regnskap

Etter ny kommunelov skal det avlegges et konsolidert regnskap for kommunens aktivitet. Regnskapet skal inkludere alle regnskapsenheter som inngår i kommunen som juridisk enhet. For 2021 er det avlagt konsolidert regnskap som inkluderer kommunekassens eget regnskap og Orklandbadet KF sitt årsregnskap. Etter vår vurdering er dette de regnskapsenheter som skal inngå i konsolidert regnskap for 2021. Vi presiserer at dette er en vurdering som må gjøres hvert år, for eventuelt å avdekke om det foreligger samarbeidsformer som også skal inngå i konsolidert regnskap.

Avleggelse av konsolidert regnskap viste at det var noe feil bruk av KOSTRA-art og -funksjon mellom kommunen og Orklandbadets regnskap. Vi anbefaler at kommunen og foretaket avklarer hvilke KOSTRA-arter og -funksjoner som skal brukes for mellomværende og transaksjoner mellom kommunen og foretaket. Dette er særlig viktig for å sikre riktig eliminering av mellomværende og transaksjoner i det konsoliderte regnskapet.

12. Nye budsjett- og regnskapoppstillinger

Det ble for regnskapsåret 2020 tatt i bruk nye regnskapsskjema etter ny kommunelov med forskrift. Det er også gjort endringer i kravene på slutten av 2021 som gjelder både for 2021 og 2022. Da oppstillingskravene er komplekse, har revisjonen forståelse for at det kan være krevende å sikre at budsjett- og regnskapsskjemaene stilles opp ihht kravene. Kommunen må sørge for at budsjett- og regnskapoppstillingen oppfyller de enhver tids gjeldende krav.

13. Etterlevelseskontroll

Vi avga uttalelse ifm etterlevelseskontroll den 26. januar 2022. Vi foretok kontroll på etterlevelse av kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrift, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv § 6 Justering av kompensert merverdiavgift. Vi avga en konklusjon med to presiseringer.

Vi presiserte at kommunen ikke har overholdt kravet om oppstilling av kapitalvarer for hele

justeringsperioden for de gamle kommunene Meldal og Snillfjord. For disse kommunene mangler kapitalvarer fra 2014 og tidligere. Justeringsperioden er 10 år etter fullføring for kapitalvarer fast eiendom.

Når det gjelder kravene til dokumentasjon så presiserte vi at kommunen ikke har utarbeidet dokumentasjon i tråd med forskrift til mvaloven §2-3-2. Kommunen har redegjort for sin vurdering ift dokumentasjonskravet og informert revisjonen om at dokumentasjon vil bli utarbeidet som en del av årsoppgjøret fra og med regnskapsåret 2021.

Kommunen må sørge for at alle dokumentasjonskrav vedr justering av merverdiavgift blir etterfulgt.

Avslutning

Vi ber om at svar på dette brevet oversendes oss senest innen 8. juli 2022.

Med vennlig hilsen

Monica Nordvik Larsen
Oppdragsansvarlig revisor

Direkte ☎ 90 80 97 33 eller ✉ monica.larsen@revisjonmidtnorge.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:

- Økonomisjef
- Regnskapssjef
- Kontrollutvalg